

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2069/2019
26.09.2019. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Браниславе Апостоловић, председника већа, Зоране Делибашић и Бранислава Босиљковића, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији су пуномоћници Драгица Бркић и Александар Веселиновић, адвокати из ..., против туженог ББ, ради исплате, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1457/18 од 25.03.2019. године, у седници већа одржаној 26.09.2019. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1457/18 од 25.03.2019. године, тако што се одбија као неоснована жалба тужене и потврђује пресуда Основног суда у Новом Саду П1 557/2018 од 27.03.2018. године у ставу првом, другом и трећем изреке.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени да тужиоцу на име накнаде трошкова ревизијског поступка исплати износ од 71.400,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана извршности одлуке до исплате, у року од 15 дана.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду П1 557/2018 од 27.03.2018. године, ставом првим изреке, тужбени захтев тужиоца делимично је усвојен. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу исплати на име мање исплаћене зараде у периоду од 25.04.2011. године до 15.09.2012. године појединачне месечне новчане износе са законском затезном каматом почев од доспелости сваког до исплате, све ближе наведено у том ставу изреке. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износ од 115.604,00 динара са законском затезном каматом почев од дана извршности одлуке до исплате. Ставом четвртим изреке, одбијен је захтев тужиоца у делу којим је тражио да се обавезе тужени да му на досуђене трошкове поступка исплати законску затезну камату почев од дана пресуђења до извршности одлуке.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1457/18 од 25.03.2019. године, ставом првим изреке, жалба тужиоца је одбијена, а жалба туженог усвојена и пресуда Основног суда у Новом Саду П1 557/2018 од 27.03.2018.

године у усвајајућем делу преиначена тако што је одбијен као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужени да му на име мање исплаћене зараде за период од 25.04.2011. године до 15.09.2012. године исплати тражене износе са законском затезном каматом почев од доспелости сваког до исплате, као и да се обавезе тужени да му накнади трошкове парничног поступка. Ставом другим изреке, обавезан је тужилац да туженом на име накнаде трошкова парничног поступка исплати износ од 9.970,00 динара и на име накнаде жалбених трошкова износ од 11.888,00 динара, све у року од осам дана под претњом принудног извршења.

Против другостепене пресуде, тужилац је благовремено преко пуномоћника изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права, с тим да је предложио да се о изјављеној ревизији одлучује као о изузетно дозвољеној у смислу одредбе члана 404. став 1. ЗПП.

Врховни касациони суд је испитао побијену пресуду у смислу члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11, 49/13-УС, 74/13-УС, 55/14 и 87/18 – у даљем тексту: ЗПП) и утврдио да је ревизија тужиоца основана.

У поступку доношења побијане пресуде нема битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је код туженог био у радном односу на неодређено време до 15.09.2012. године, када му је радни однос престао на основу Споразума о престанку радног односа закљученог 04.09.2012. године уз исплату стимулативне новчане накнаде умањене за порезе и доприносе у износу од 1.899.351,00 динара. Влада РС, тужени, репрезентативни синдикати код туженог и репрезентативни синдикати на нивоу Републике Србије су 17.06.2008. године закључили Социјални програм за ББ. Одредбом члана 9. тог Програма тужени се обавезао да одмах након преузимања ББ у смислу одредбе члана 1. алинеје 1. овог СП изврши једнократно и трајно повећање зарада запослених у висини од 15% у односу на месец који је претходио преузимању, уз обавезу да тако утврђене зараде убудуће усклађује са индексом трошкова живота, уз реалан раст, у складу са резултатима пословања и растом бруто друштвеног производа у периоду важења Социјалног програма (17.06.2008. године до 31.12.2012. године). Преузимање ББ завршено је 11.02.2009. године. Тужени је свим запосленима, осим менаџера I и II групе, исплатио једнократни додатак на зараду од 15% за месец април 2009. године, на основу Одлуке од 30.04.2009. године, којом је предвиђена наведена исплата утврђена чланом 42. Колективног уговора туженог. У даљем периоду тужени је запосленима усклађивао зараду са индексом трошкова живота и реалним растом у складу са резултатима пословања и растом бруто друштвеног производа. У овој парници тужилац потражује разлику између зараде која му је исплаћена и зараде увећане за 15% за тражени период, према члану 9. Социјалног програма од 17.06.2008. године. Вештачењем је утврђена висина разлике зараде коју тужилац потражује.

Код овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је усвојио тужбени захтев тужиоца уз образложење да Социјални програм има значај општег акта који се непосредно примењује, док је другостепени суд преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев тужиоца уз аргументацију да Социјални програм нема значај општег акта који се непосредно примењује јер се њиме не уређују права, обавезе и одговорности запослених, већ представља акт пословне политике којим се утврђује систем мера и активности на обезбеђењу права запослених за чијим је радом престала потреба.

По оцени Врховног касационог суда у побијаној другостепеној пресуди погрешно је примењено материјално право када је првостепена пресуда преиначена и тужбени захтев тужиоца одбијен као неоснован.

Наиме, Социјални програм за ББ закључен је на основу Споразума између Владе РС и Владе Руске Федерације о сарадњи у области нафтне и гасне привреде, протокола о основним условима куповине од стране ВВ акције компаније ББ, које чине 51% оснивачког капитала, као и Колективног уговора за ББ. Потписници тог акта су: у име Владе Републике Србије – Министарство рударства и енергетике Републике Србије, у име Друштва за истраживање, производњу и прераду, дистрибуцију и промет нафте и нафтних деривата и истраживање и производњу природног гаса ББ – председник Управног одбора и генерални директор, репрезентативни синдикати код послодавца: Јединствена синдикална организација ББ и Јединствена синдикална организација ББ1, репрезентативни синдикати на нивоу Републике Србије и гране: Самостални синдикат радника енергетике и петрохемије Србије и Синдикат хемије, неметала, енергетике и рударства – УГС ГГ.

Имајући у виду учеснике (потписнике), време његовог трајања (три године – до 31.12.2012. године), а нарочито садржину Програма (дефинисање делатности, котирање акција, преузимање акција, заштита радног односа, заштита економског и социјалног положаја запослених, стандард запослених, вишак запослених, проценат увећања зараде), социјални програм се може уподобити колективном уговору из члана 247. у вези члана 240. Закона о раду („Службени гласник РС“, број 24/05), јер се њиме уређују права и обавезе из радног односа. По члану 256. тог закона, општи и посебни колективни уговор непосредно се примењују и обавезују све послодавце који су у време закључивања колективног уговора чланови удружења послодаваца – учесника колективног уговора.

Стога, без обзира на назив акта, овако закључен Социјални програм има карактер општег акта – колективног уговора који је тужени првобитно признао испуњавајући га (тако одређење дали су и његови потписници у члану 6. став 2.) и примењује се непосредно. Имајући у виду да је послодавац у овако потписаном акту предвидео повећање зараде запослених једнократно и трајно и да своју обавезу није испунио, осим за један месец, тужилац основано потражује исплату разлике у заради. Ово потраживање представља разлику између исплаћене зараде по анексима уговора о раду и зараде која би тужиоцу припала по закљученом

социјалном програму и застарева за три године (члан 196. Закона о раду). Будући да тужени своју обавезу није исупнио, тужилац основано потражује исплату разлике у заради за период важења Социјалног програма, због чега је правилан закључак првостепеног суда да тужиоцу припада наведена разлика зараде коју је тужени у обавези да му исплати.

Правилна је и одлука о трошковима првостепеног поступка садржана у ставу трећем изреке првостепене пресуде јер је иста донета правилном применом одредаба чланова 153. став 1. и члана 154. ЗПП.

С обзиром на наведено, другостепена пресуда је преиначена, одбијена жалба туженог и потврђена првостепена пресуда у ставу првом, другом и трећем изреке у складу са чланом 416. став 1. ЗПП.

Одлука о трошковима ревизијског поступка садржана у ставу другом изреке пресуде донета је у складу са члановима 153. и 165. ЗПП. Тужени је обавезан да тужиоцу накнади трошкове тог поступка у износу од 71.400,00 динара са законском затезном каматом почев од извршности одлуке до исплате и то на име састава ревизије у износу од 12.000,00 динара и на име судске таксе на ревизију у износу од 23.760,00 динара и судске таксе на одлуку по ревизији у износу од 35.640,00 динара, све према важећој Адвокатској и Таксеној тарифи.

**Председник већа – судија
Бранислава Апостоловић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић